

ἀξίας μέγα ποσὸν τοῦ κρέατος τῶν ἐπὶ τῶν ἀπεράντων λειμώνων τῆς Λαπλάτας νεομομένων ἀγελῶν τῶν βοῶν, καὶ τὸ ἑποῖον καταναλίσκει σήμερον ἐτησίως 150,000 βόας πρὸς κατασκευὴν τοῦ ἐκχυλίσματος τοῦ Λίβιχ, τοῦ ἐντελῶς ἀντικαθιστάντος τὸ ἐν τῇ πεπολιτισμένῃ Εὐρώπῃ ἀδιακόπως αὐξανόμενον κατὰ τὴν ἀξίαν κρέας. Διηγεῖται δὲ αὐτὸς οὗτος ὁ Λίβιχ, ὅτι πολλὰς εὐφροσύνας ἠσθάνθη κατὰ διαφοροὺς ἐποχὰς τοῦ βίου του, ἀλλ' οὐδέποτε ἐπληρώθη ἡ καρδιά του μεγαλύτερας χαρᾶς καὶ εὐχαριστήσεως, ἢ τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἐνεχείρισαν αὐτῷ τὴν πρώτην φιάλην, πλήρη ἐκχυλίσματος κρέατος ἐκ τῆς πόλεως Frey-Bentos.

Ἀνωτέρω εἶδομεν, ὅτι τὸ ἐκχυλισμα τοῦ κρέατος τοῦ Λίβιχ ἀντικαθιστᾷ τὴν χρῆσιν τοῦ κρέατος· τοῦτο οὖτως εἶνε ἐν μέρει μόνον ὀρθόν· διότι ὡς ἐκ τῶν οὐσιῶν ἃς περιέχει δὲν δύναται νὰ κληθῆ τροφή κατὰ τὴν κυρίαν τῆς λέξεως ταύτης σημασίαν, οἱ δὲ ἐκλαβόντες αὐτὸ ὡς τοιοῦτον ἠπατάθησαν εἰς τὰς προσδοκίας των. Μὴ περιέχον οὐδὲ ἔχνος λευκώματος καὶ λίπους, οὔτε βλένναν δυναμένην πως ν' ἀντικαταστήσῃ τὸ λεύκωμα ἐὰν πεφθῇ ὑφ' ὕγιους στομάχου, ὡς κύρια συστατικὰ ἐνέχει ἄλατα καὶ μάλιστα ἄλατα τοῦ καλίου· ἐπομένως ἔχει τὴν ἀξίαν τοῦ ἡμετέρου ἐκ κρέατος ζωμοῦ (boullion), ὅστις εἶ καὶ παραγόμενος ἐκ τῆς θρεπτικωτέρας τῶν τροφῶν ἡμῶν, τοῦ κρέατος, περιέχει τὰ αὐτὰ οἶα καὶ τὸ ἐκχυλισμα συστατικὰ εἰς μικρότερον ποσόν, καὶ ἐπομένως καὶ αὐτὸς ἐσφαλμένος θεωρεῖται ὡς τροφή· διότι διὰ τοῦ θρασμοῦ τὸ κρέας ὑφίσταται ποικίλας χημικὰς ἀλλοιώσεις, τὸ λεύκωμα αὐτοῦ πηγνυται καὶ ἐξαφρίζεται μετὰ τοῦ ἀφροῦ, τὰ δὲ ἐναπομένοντα ἐν τῷ ζωμῷ ἄλατα δὲν γίνονται σὰρξ τοῦ σώματος, οὔτε θερμότης, ἀλλ' ἐνεργοῦσιν ὡς ἐπακτικὰ, ἐρεθίζοντα τὰ νεῦρα καὶ δι' αὐτῶν τοὺς ἀδένας, προκαλοῦντα ἐντονωτέραν τὴν λειτουργίαν αὐτῶν, ἰδίως ὅταν ἡ νευρική δύναμις εἶνε ἐξασθεωμένη. Ὡστε τὸ ἐκχυλισμα τοῦ κρέατος καὶ τὸν ζωμὸν καταλεκτέον μετὰ τῶν ἀρωμάτων, τοῦ τεύου, καφέ καὶ λοιπῶν ποτῶν εἰς τὰς τροφὰς τὰς καλουμένας ἡδύσματα. Δὲν ἐπεταὶ δ' ἐκ τούτου, ὅτι ὡς τοιαύτη τροφή εἶνε τι περιττὸν καὶ σκοποῦν μόνον τὴν τέρψιν τοῦ φάρυγγος καὶ τῆς γλώσσης, ἀλλ' ὅτι ἐπιδρῶν ἐπὶ τῆς ἀφομοιώσεως τῶν προσληφθεισῶν τροφῶν, συντελεῖ τὰ μέγιστα πρὸς θρέψιν τοῦ σώματος. Κατὰ τί ἠθελεν ὠφελησεῖ ἡμᾶς ἡ ἰσχυρωτάτη τροφή, ὅταν οἱ ἀδένας τοῦ πεπτικοῦ σωλῆνος, ἀπὸ τῶν σιολογῶν ἀδένων τοῦ στόματος μέχρι τῶν πεψινογόνων τοῦ στομάχου καὶ τῶν λοιπῶν τοῦ ἐντερικοῦ σωλῆνος, ἡμέλουν τοῦ ἔργου των καὶ δὲν ἀπέκρινον τοὺς χυμοὺς, ὧν ἔργον εἶνε τὸ μεταβαλεῖν κατὰ μικρὸν τὰς προσληφθείσας τροφὰς, μέχρις οὗ γίνωσιν αἷμα τοῦ σώματος ἡμῶν;

Ἐνῷ δὲ πρότερον βραζομένου τοῦ κρέατος καὶ μεταχειριζομένων ἡμῶν τὸν ζωμὸν ἀφαιρεῖτο ὁ ἀληθὴς τοῦ κρέατος προορισμὸς ὡς τροφῆς, ὁ Λίβιχ διδάξας νὰ παρασκευάζωμεν ζωμὸν διὰ μικρὰς τιμῆς ἐπίσης νόστιμον καὶ τῆς αὐτῆς ἐννεργείας, καὶ οὕτως νὰ χρησιμοποιοῦμεν ἄλλως τὸ κρέας, παρέσχεν ἀνεκτίμητον ὑπηρεσίαν.

Οὕτως ὁ Λίβιχ μεταχειρισθεὶς τὴν ἐπιστήμην ἀληθῶς ὑπὸ τὴν καλὴν αὐτῆς ἐννοιαν πρὸς γενικὸν ὄφελος ἐγένετο εὐεργέτης τοῦ λαοῦ. Οὕτως ἡ ἐπιστήμη ἐγένετο δύναμις, ἥτις ἐξελθοῦσα τοῦ σπουδαστηρίου καὶ τοῦ χημικοῦ ἐργαστηρίου ἀπέδωσε νέαν δύναμιν εἰς τοὺς ἐξηνητημένους ἀγροῦς καὶ παρέσχεν εἰς τὸν ἀθημονοῦντα περὶ τῆς τροφῆς τοῦ ἀνθρώπου μέσον ἀπὸ τῶν ἀπωτάτω χωρῶν ἀντικαθιστὸν τὴν ἑλλίπῃ αὐτοῦ τροφῆν.
(Ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ). Σ. ΜΗΛΙΑΡΑΚΗΣ.

Ἐκ τινος συγγράμματος τῆς σοφῆς Συνίδου Πάν-στί-πὼν παραθέτομεν τὸ ἐπόμενον ἀρθροῖδον διὰ νὰ γείνη γνωστὸν τοῖς πάντι ὅσοις ὀφθαί ἀρχὰς περὶ γυναικὸς ἐπρέσβειον οἱ Σίται πρὸ διτγυλίων περίπου ἔτων. Ἡ Πάν-στί-πὼν ἐγεννήθη ἐν Πακίνω περὶ τὰ τέλη τοῦ πρώτου μ. Χ. αἰῶνος. Ἐξ ἀπαλῶν ὀνόμων ἔτραφεν ἔρωτα πρὸς τὴν σπουδὴν, νυμφευθεῖσα δὲ ἐν ἡλικίᾳ δεκαεσσάρων ἔτων νέον τινα μακδοσίον, ἀφιερῶθη εἰς τὰ συζυγικά καθήκοντα καὶ τὴν καλλιέργειαν τῶν γραμμάτων. Νεωτάτῃ μείνασα χήρα ἀπεσῶθη εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἀδελφοῦ τῆς Πάν-κού, ἱστοριογράφου τῆς αυτοκρατορίας, καὶ ἀπεφάσισε νὰ διανύσῃ τὸν ἐπιλοπιον βίον ἐν τελείᾳ μονώσῃ καὶ νὰ ἐπιζητήσῃ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν καὶ τὴν μελέτην παραουθάν τῆς λήπης τῆς. Ὁ Πάν-κού κατεγίνετο τότε εἰς τὴν συμπλήρωσιν τῶν Χρονικῶν τῆς Σικανικῆς αυτοκρατορίας καὶ εἰς ἄλλα συγγράμματα, δὲν ἀπηξίωσε δὲ νὰ ποιήσῃ τὴν ἀδελφὴν του συμμέτοχον τῶν ἔργων του, ὁσάκις δὲ ἀνεγίνωσκεν εἰς ἐπήκοον τοῦ αυτοκράτορος, ἢ καὶ ἄλλων φίλων χωρὶς ἐκ τῶν συγγραμμάτων του, ἔλεγεν ὁ δίκαιος ἀδελφὸς τούτου μὲν τὸ ἄρθρον ἐπεχειρήσθη ὁ Πάν-κού, τοῦτο δὲ ἡ Πάν-στί-πὼν. Ἀποθανόντος δὲ τοῦ Πάν-κού, ὁ αυτοκράτωρ ἐνετέλετο τῇ ἀδελφῇ αὐτοῦ νὰ συμπληρώσῃ καὶ ἐπιθεωρήσῃ τὰ ἡμιτελῆ ἔργα τοῦ ἀδελφοῦ τῆς, τῶν ὁσίων ἡ μετὰ τινα χρόνον δημοσιεύσεως τοσαύτην περιποίησεν αὐτῇ ὁδῶν, ὥστε ὁ αυτοκράτωρ διώρισεν αὐτὴν νὰ διδάξῃ εἰς τὴν αυτοκράτειραν συζυγόν του τὴν ποίησιν, τὴν ῥητορικὴν καὶ τὴν ἱστορίαν.

Σ. τ. Δ.

ΠΡΟΣΟΝΤΑ ΑΞΙΕΡΑΣΤΟΥ ΓΥΝΑΙΚΟΣ

Τέσσαρα τινὰ καθιστῶσι τὴν γυναῖκα ἀξίεραστον· ἡ ἀρετὴ, ὁ λόγος, ἡ ὄψις καὶ αἱ πράξεις. Καὶ ἡ μὲν ἀρετὴ τῆς γυναικὸς πρέπει νὰ ἦνε ἐδραία, ἀκεραία καὶ ἀγνή πάσης ὑπονοίας. Εἰς τοὺς λόγους αὐτῆς πρέπει νὰ ὑπάρχῃ εὐσχημοσύνη, γλυκύτης, μέτρον· οὐδὲ σιωπηλὴ νὰ ἦνε, οὐδὲ πολύλογος, καὶ νὰ ἀπέχῃ τῶν χυδαίων καὶ ποταπῶν ἐκφράσεων, ἀλλὰ καὶ νὰ μὴ ἐπιζητῇ τὰς τετορνευμένας καὶ ἀσυνήθεις πρὸς ἐπίδειξιν δῆθεν εὐφυίας. Ἄν ἐσπούδασε καὶ ἀπέκτησε γνώσεις ἀρκετὰς, ἃς μὴ ζητῇ νὰ κάμῃ ἐπίδειξιν σοφίας· διότι ἀπῆλπεν προξενούσιν αἱ γυναικίαι, ὅσαι ὀμιλοῦσιν ἀκαταπαύστως σχεδὸν περὶ ἱστορίας, φιλολογίας καὶ ποιήσεως· τούτων τῶν δὲ μεγάλως ὑπολήπτονται ἐκεῖσαι ὅσαι, ἂν καὶ ἦνε γνωσταὶ ἐπὶ μαθήσει, σπανιώτατα περὶ